

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุที่มี
ภาวะข้อเข่าเสื่อมในเขตเทศบาลตำบลแพรกษา อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรปราการ โดยประยุกต์ทฤษฎีการพยาบาลของคิง
FACTORS RELATING TO SELF-CARE BEHAVIOR OF THE ELDERLY
WITH KNEE OSTEOARTHRITIS IN PRAKSA MUNICIPALITY
AREA, MUANG DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE,
UNDERPINNING KING'S NURSING THEORY

เสาวนีย์ สิงหา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุที่มีภาวะข้อเข่าเสื่อม
ในเขตเทศบาลตำบลแพรกษา อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการ
โดยประยุกต์ทฤษฎีการพยาบาลของคิง
FACTORS RELATING TO SELF-CARE BEHAVIOR OF THE ELDERLY WITH
KNEE OSTEOARTHRITIS IN PRAKSA MUNICIPALITY AREA,
MUANG DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE,
UNDERPINNING KING'S NURSING THEORY

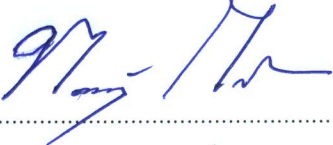
เสาวนีย์ ลิงหา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2557

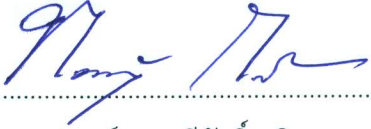

.....
อาจารย์ นายแพทย์จิโรจน์ สุรพันธุ์
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุงรงค์ฤทธิชัย
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุงรงค์ฤทธิชัย
กรรมการ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ กสิผล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ กสิผล
กรรมการ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ กสิผล
ประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

.....
รองศาสตราจารย์อัสยา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุงรงค์ฤทธิชัย
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุที่มีภาวะข้อเข่าเสื่อมในเขตเทศบาล
ตำบลแพรงษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยประยุกต์ทฤษฎีการพยาบาลของคิง

เสาวนีย์ สิงหา 524018

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วนิตา ดุรงค์ฤทธิชัย, ส.ด.

ทวีศักดิ์ กสิผล, ปร.ด.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในระบบบุคคล ระบบระหว่างบุคคล และระบบสังคมที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุที่มีภาวะข้อเข่าเสื่อมโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุข้อเข่าเสื่อม จำนวน 126 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามตรวจสอบความมั่นคงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ 0.896 วิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติถดถอยโลจิสติก

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 60-69 มีดัชนีมวลกายเกินมาตรฐานเป็นโรคอ้วน สถานภาพสมรสแล้ว การศึกษาระดับประถมศึกษา โดยมากเป็นพ่อบ้านแม่บ้าน ไม่ได้ประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ประเมินอาการปวดจากโรคข้อเข่าเสื่อมมีระดับความรุนแรงมาก ระยะเวลาการเจ็บป่วยด้วยโรคข้อเข่าเสื่อม 0 – 5 ปี มีการรักษากับแพทย์แผนปัจจุบัน มียอมรับการช่วยเหลือน้อย การรับรู้ของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมที่มีต่อความพึงพอใจในรูปร่างของตนเองมีความพึงพอใจปานกลาง และมีสุขภาพดีโดยรวมปานกลาง

ผู้สูงอายุที่มีข้อเข่าเสื่อมมีพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมในระดับค่อนข้างมาก(ค่าเฉลี่ย 3.56) และค้นพบว่า ปัจจัยที่มีผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่มีภาวะข้อเข่าเสื่อมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ 1) ระดับการศึกษา 2) อาการปวดจากโรคข้อเข่าเสื่อม และ 3) รายได้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนควรนำปัจจัยที่มีผลมาออกแบบระบบการให้บริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุที่มีภาวะข้อเข่าเสื่อม โดยเฉพาะปัจจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษา อาการปวดของโรคข้อเข่าเสื่อมและรายได้ นอกจากนี้ควรทำงานเชิงรุกเป็นเครือข่ายร่วมกับโรงพยาบาล สถานีอนามัย อาสาสมัครสาธารณสุข ชุมชน และครอบครัว ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีปัญหาข้อเข่าเพื่อเป็นการป้องกันความรุนแรงโรคข้อเข่าเสื่อมในผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ ภาวะข้อเข่าเสื่อม พฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุข้อเข่าเสื่อม

FACTORS RELATING TO SELF-CARE BEHAVIOR OF THE ELDERLY WITH
KNEE OSTEOARTHRITIS IN PRAKSA MUNICIPALITY AREA,
MUANG DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE,
UNDERPINNING KING'S NURSING THEORY

SAOWANEE SINGHA 524018

MASTER OF NURSING SCIENCE (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: DVANIDA DURONGRITICHAJ, Dr.P.H.

TAWEESUK KASIPUL, Ph. D.

ABSTRACT

This research aimed to study the factors in personal system, interpersonal systems and social systems which the self-care behavior of the elderly with knee osteoarthritis by using survey research. The sample included 126 elderly with knee osteoarthritis. The instrument used was the questionnaires, examined the content validity by 5 expertise and reliability by using Cronbach's alpha coefficient of .896. The data were analyzed by using percentages, mean, standard deviation and logistic regression.

The results showed that the most of the sample was female, aged between 60-69 years, a body mass index (BMI) than the obese criteria. They were married, finished the primary education, was housewife/husband, didn't work or jobless, average income of less than or equal to 5,000 baths, evaluated their pain of osteoarthritis at high level, time of illness between 0-5 years, treated with medicine, had accept a helping at less level. Their perception in the shape of self- satisfaction and the healthy overall were in the moderate level.

The elderly with knee osteoarthritis had a self-care behavior at rather high level (mean=3.56) and found that the factors which had positive relationship and has statistically significant at a level of 0.05 were 1) the education 2) the pain of osteoarthritis and 3) the income.

Recommendations from this research are the community nurse practitioners (CNP) should employ the significant factors to specifically design health care service system for elderly with knee osteoarthritis, particularly, which emphasizing the improvement of this disease. Also, CNP should be creating proactive networking with hospitals, health centers, volunteers, community and families in caring for older people with knee problems to prevent the severity of knee osteoarthritis.

Keywords: the elderly, osteoarthritis, the self-care behavior of the elderly with knee osteoarthritis

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้ หากไม่ได้รับความเมตตา กรุณาจากคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้ความรู้และให้คำปรึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ตูรงค์ฤทธิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ กสิผล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทุกท่าน รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยประกอบด้วย นายแพทย์จิโรจน์ สุรพันธุ์ ดร.ปิ่นนเรศ กาศอุดม และอาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ขลังธรรมเนียม ซึ่งได้สละเวลาตรวจสอบชี้แนะแก้ไข ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลแพรงษาที่ช่วยประสานงานต่าง ๆ และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้ถ้าหากขาดผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมทุกท่านที่ช่วยตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

เสาวนีย์ สิงหา